

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У ВЧЕНІЙ РАДІ СумДУ

Перше в новому році засідання було присвячене питанням широкого тематичного спектру. По одному з них — "Організація і дієвість контролю за якістю навчального процесу на факультеті" — доповідав декан І.С.Воробйов, а декан іншого факультету, перепідготовки фахівців, Л.Г.Колдін розповів про те, як посувається робота по розвитку цього нового університетського підрозділу. Про стан справ на медфаці повідомила присутнім заступник декана Г.В.Янчик.

Окремим питанням стояло представлення до вченого звання — професора:

М.В.Захарова (кафедра парисної геометрії інженерної графіки);

В.З.Сікори (кафедра нормальної анатомії);

доцента:

Л.Г.Кашенка (кафедра хірургії);

Л.В.Васько (кафедра нормальної анатомії).

Розглянуто положення про надання додаткових послуг з навчання іноземним громадянам. Інформував декан факультету по роботі з іноземними громадянами О.В.Чечьоткін.

На завершення засідання проведено атестацію наукової роботи стипендіатів Кабінету Міністрів України для молодих учених, а саме — І.Д.Твердохліба, О.М.Дудченка, Є.О.Торопова, О.М.Чернова. Крім того, затверджувалися теми кандидатських дисертацій, визначалися наукові керівники.

Внутрішньо-редакційне ЖИТТЯ

Вельмишановні наші читачі! Як ви бачите — "Резонанс" змінив своє обличчя. Найголовніша зміна — формат, себто розмір сторінок: газета зменшилася рівно наполовину. Відтепер це стане правилом. Чому? Тому що друкуватися буде не в обласній друкарні, а в ризографічному центрі нашого університету, що віднедавна розпочав свою діяльність. На жаль — можливий лише такий розмір.

КІЛЬКА ЗВЕРНЕНЬ ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ.

По-перше — хочемо вас заспокоїти — зменшившись розміром, газета не зменшилась обсягом — буде виходити не тільки на чотирьох, а й на шести, як сьогодні, восьми й більше сторінках. По-друге — передплата на "Резонанс" триває і можна це зробити будь-якого дня в редакції. По-третє — краще передплатити газету (всього 50 тисяч), ніж здобувати її піратським способом — "беручи" в канцелярії з чужих полиць. Нам приємно, що "Резонанс" користується таким попитом, але незручно перед тими кафедрами й деканатами, до яких передплачені ними екземпляри газети не доходять.

БЕЗ КОМЕНТАРЯ

* Підготовку спеціалістів для народного господарства України забезпечують на рівні молодшого спеціаліста за 251 с. льністю — 753 в. куми, коледжі, училища; на рівні спеціаліста за 234 спеціальностями — 157 університетів, інститутів, академій, консерваторій, в яких у 1992-93 н.р. навчалось відповідно 718,8 тисяч та 845,5 тисяч студентів відповідно.

* На 10 тисяч населення в Україні навчається 168 студентів (для порівняння: в середньому по СНД — 174, Російська Федерація — 186, Білорусь — 180, Казахстан — 171, США — 258, Канада — 300, Франція — 191, Швеція — 181 чоловік).

* Починаючи з 1987 року прийом до вузів скоротився на 20 відсотків.

* На 1995 рік відносна чисельність студентів скоротилася до 162 чоловік на 10 тисяч населення, що відповідає показникам малорозвинутих країн.

Поважаючи народну мудрість, на кафедрі прикладної математики так і роблять. Не те що до учнів ліцею, гімназій та учасників шкільних олімпіад приглядаються, а навіть — як зізнався завідувач кафедри В.А.Любчак — до дитсадкової малечі, яка приходить на заняття в комп'ютерний клас. Концентрація ж тут найсучаснішої техніки й технологій у свою чергу викликає цілком зрозумілу цікавість студентів практично всіх спеціальностей. Але відбір — що треба. Повністю своїми врешті-решт стануть одиниці. Тоді вже робиться усе можливе й неможливе для створення належних умов для їх навчання і творчої праці.

Олександра Отаманенка запримітили ще тоді, коли школярем був, а тепер він — наш студент.

І хоча вивчає прикладну математику в університеті лише перший рік, уже встиг тези доповіді на республіканську конференцію відправити й статтю для наукового вісника підготувати. Досить мимохідь поглянути на його обличчя, коли працює з комп'ютером, щоб зрозуміти — знайшов себе, своє покликання у цьому житті. Така ж точнісінько історія і з Юрієм Михайловичем.

— Немає тут чужих. Усіх нас ріднить одне захоплення, одна справа, — говорить четвертокурсник Олександр Соловей, котрий став нещодавно Соросівським стипендіатом. — Десь із жовтня минулого року почали ми розробляти новий напрямок, а саме — намагаємося внести в навчальні й тестуючі програми елемент штучного інтелекту. Розробками нашими зацікавились і в Київському інституті кібернетики...

Зараз у цій групі — три штатних співробітники і шість студентів. Це — ядро, довкола — ще п'ятеро. Роботи вистачає: замовниками ПМ виступають більшість з університетських кафедр — для них

готуються відповідні комп'ютерні програми як для навчального процесу, так і для наукових розробок. До того ж, на громадських засадах ведеться вся робота, пов'язана з новими комп'ютерними технологіями. З власної ініціативи видають тут і спеціальний бюлетень, у якому друкуються дані про найновіші програми, про надходження сучасних комп'ютерних видань тощо.

Всі вони мріють. І не лише кожен про своє. Існує також спільна мрія: створити при кафедрі декілька центрів — комп'ютерної верстки, програмного забезпечення та комп'ютерного зв'язку. Перший — здатен готувати до видання в друкарні "Науковий вісник СумДУ", наукові та методичні збірники, матеріали. Другий — бачиться як пошуковець, зберігач, і розповсюджувач різноманітних програм, літератури й періодики з

комп'ютерної тематики, щось на зразок філії університетської бібліотеки, яка б займалася надходженнями виключно в галузі комп'ютерних технологій. Центр такий міг би набути обласного статусу, обслуговувати вищі навчальні заклади Сумщини. Третій центр, комп'ютерного зв'язку, в принципі вже створюється. Але до реалізації мрії ще далеко. Не все, на жаль, у таких справах залежить тільки від ентузіазму. Потрібні й певні кошти, а як з цим сьогодні — пояснювати не треба. Знадобиться ще чимало і в матеріальному й в інших планах зусиль, аби в рамках цього центру сформувати комп'ютерну інфраструктуру університету й увійти в глобальні інформаційні мережі. Електронна пошта, підключення до локальної мережі таких неблизьких абонентів як медици й курсанти, електронна дошка оголошень, доступ до таких баз даних як "Джерела знань" (Київ), що містять реферати наукових публікацій і т.д. — все це реально з технічної точки зору. Хочеться вірити, що врешті-решт і потрібні кошти знайдуться. Не вік же нам усім бідувати. Почекаємо.

ГОТУЙ САНИ
ВЛІТКУ

ДОСЯГНЕНЬ ЧИМАЛО

Сьогодні
нам люб'язно дозволив
покопирсатися у паперах
проректор з наукової роботи,
доцент
В.А.ХВОРОСТ.

— Володимире Андрійовичу, 1994 рік хоч і минув півтора місяці тому, але ще не встиг стати історією. Тож давайте ми спершу й заглянемо до вашого минулорічного журналу. Вірніше, на останню сторінку, де виведені підсумки науково-дослідної роботи. Які вони?

— Цифрові... На перший погляд це може видатися нудним і нецікавим. Але — тільки на перший погляд. По-перше, цифри говорять значно більше, ніж слова, а, по-друге, за ними стоїть напружена робота колективів науковців і окремих учених. Так от, обсяг науково-дослідницьких робіт за 1994 рік виконано на 11,2 мільярда карбованців. Із них 6,63 млрд. крб. — на замовлення підприємств України, держав СНД і дальнього зарубіжжя; 4,269 млрд. крб. — за кошти Міністерства освіти; 577 мільйонів — за рахунок ДКНТ України. Всього у звітному році виконувалося 105 тем. У загальному обсязі для підприємств України виконувалося 35 відсотків робіт, підприємств СНД — 24 проценти, дальнього зарубіжжя — 41%. Для цього було задіяно 270 наших штатних співробітників і 139 сумісників.

— Зі всього цього які б ви виділили найголовніші досягнення?

— Розробка та створення апаратного обладнання для виробництва носія каталізатора, який використовується для глибокої переробки нафти. Робота в країнах СНД виконана вперше (науковий керівник проф. Б.І.Холін).

Розроблена теорія лазерів на вільних електронах, якою доведена принципова можливість створення теорії лазерів, запропоновані конструкції, показані різноманітні ефекти, які виникають у таких приладах. Можливе застосування — оборонна промисловість (науковий керівник проф. В.В.Куліша). Досліджено фізичні принципи трансформації поверхневих хвиль в обсяжні та створено на цій основі розгалужено-функціональні системи передачі інформації (науковий керівник доц. Г.С.Воробійов). Одержані важливі результати в фундаментальних сферах: механіки, деформованого тіла, теорії обчислювального експерименту, впливу наслідків Чорнобильської катастрофи на здоров'я дітей. Спільним наказом Мінмашипрому та Міносвіти України на базі університету створена проблемна лабораторія насособудування та гідроприводу.

— Будь ласка, кілька слів про підготовку наукових кадрів.

— За весь час існування у нашому вищому навчальному закладі сформувалося вісім наукових шкіл — професорів Б.Г.Холіна, В.А.Марцинківського, І.О.Ковальова, В.В.Куліша, О.Ф.Балацького, Л.А.Фільштинського, О.І.Олемського, Л.Г.Мельника. Саме тут і виховується більшість із нашого майбутнього. З першого-другого курсів відбирають вони талановитих студентів і ведуть їх до

аспірантури, до захисту дисертацій. В аспірантурі нашого вузу в минулому році навчалося 72 чоловіки (55 по очній і 17 по заочній формі) з 23 спеціальностей, що охоплюють усі фахи підготовки інженерів і деякі спеціальності медичні. Першими серед вузів області ми відкрили докторантуру: минулого року прийняли двох докторантів. Проїшов у нас і перший випуск аспірантів — 13 чоловік одержали дипломи, 5 — захистили дисертації. Всього за 1994 рік захищено одну докторську та 7 кандидатських дисертацій.

— А як справи з публікацією наукових праць?

— Почато випуск періодичного збірника "Вісник Сумського державного університету". В Києві "видано два збірники наукових праць: "Гідравлічні машини та гідронневоагрегати: теорія, розрахунок, конструювання", "Сучасні технології та оснащення машинобудівного виробництва". Усього за минулий рік співробітниками СумДУ опубліковано 250 наукових праць та виголошено понад 300 доповідей на конференціях різних рівнів.

— Студенти залучаються до серйозної наукової роботи чи ні?

— У студентській науковій роботі бере участь понад 420 студентів усіх факультетів. На проведеній минулого року науковій конференції заслухано 336 студентських доповідей.

Проректора розпитував редактор.

ЗГАДАНА МУЗА

Кафедра українознавства, студклуб та бібліотека організували й провели в літературній вітальні вечір пам'яті поета-земляка Івана Петровича Ключникова (1811 - 1895), особистість якого є примітним явищем як у літературному, так і культурному житті XIX століття. З його біографією присутніх познайомила викладач кафедри українознавства О.Г.Ткаченко, котра не один рік займається вивченням життя та творчості цього непересічного поета, чий філософсько-романтичний твори оцінювалися тоді на рівні Пушкінських а то й вище.

На вечорі також відбулася презентація книжки Олени Ткаченко "Іван Ключников.

Судьба и творчество", щойно виданої видавничим відділом "Білий лебідь", у якій уперше в літературознавстві зроблено спробу цілісного аналізу творчої спадщини письменника.

Присутній на вечорі відомий красзнавець Геннадій Петров у своєму виступі високо оцінив подвижницьку працю О.Г.Ткаченко по відродженню призабутих імен видатних уродженців нашої області.

Зрозуміло, що коли говориться про поета, то без віршів не обходиться. Так було й того разу. Їх декламували як сама О.Г.Ткаченко, так і студенти різних факультетів.

Музичну програму вечора наповнив ансамбль "Ретро".

Якби кожна графа таблиці сесійних підсумків мала своє обличчя, то, зрозуміла річ, вирази тих обличчя були б не менш різними, ніж у людей. От, скажімо, графа "Відмінники". Тут би впадала у вічі перш за все впевненість у собі колишньому, надія на себе майбутнього, а ще — радість: не голосна, але вагома.

Власне, кожен читач може проявити свою здатність до фантазування, уявивши собі обличчя тієї чи іншої графи. Але є серед них одна, на яку кожній нормальній людині дивитися не те що неприємно, а якось лячно. Мова — про "Відраховано за неуспішність". Вираз трагічності, справжньої життєвої драми якось не дуже хочеться уявляти. Та нічого не вдієш. Є і такий бік студентського життя. За ним не

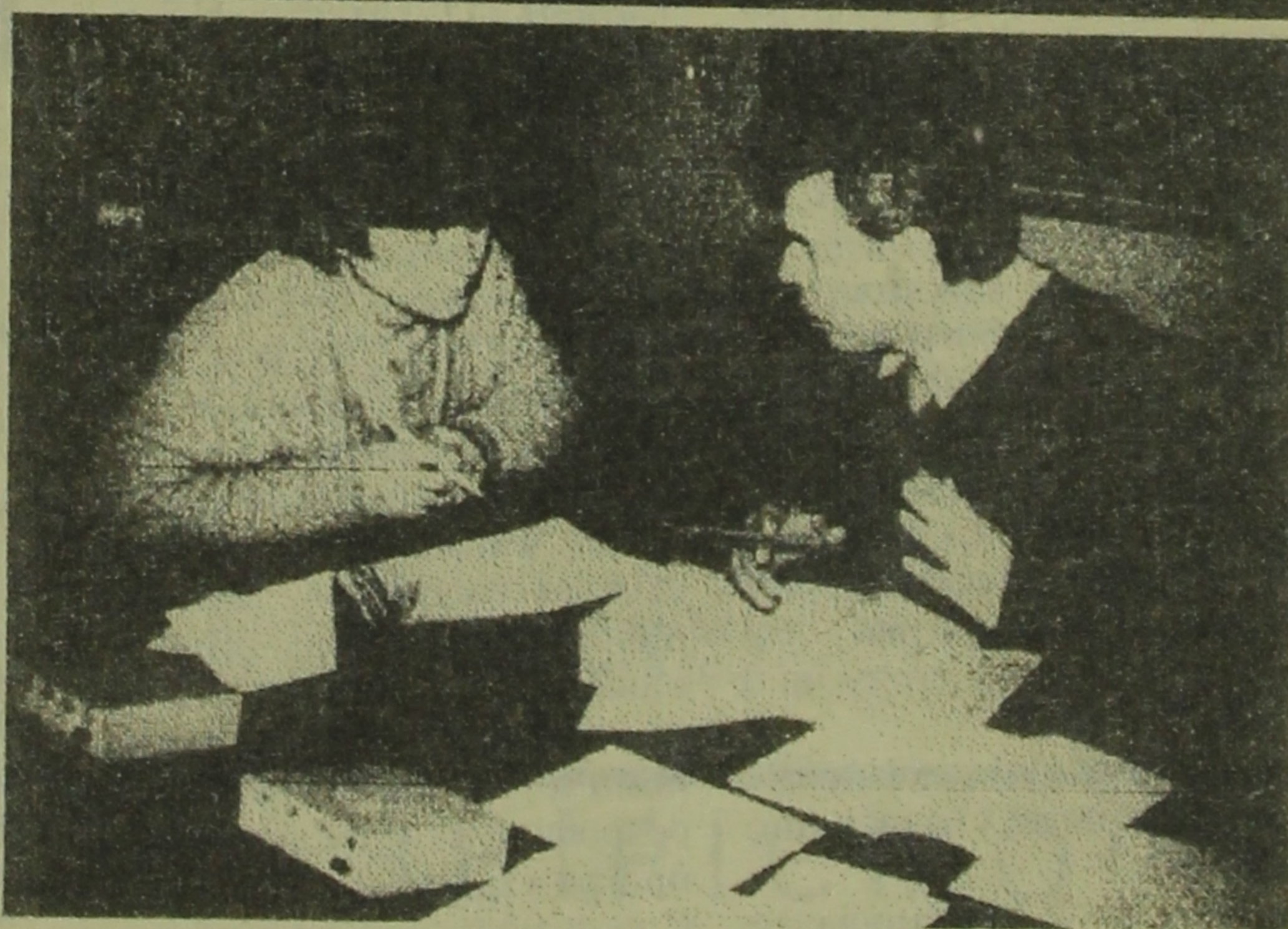
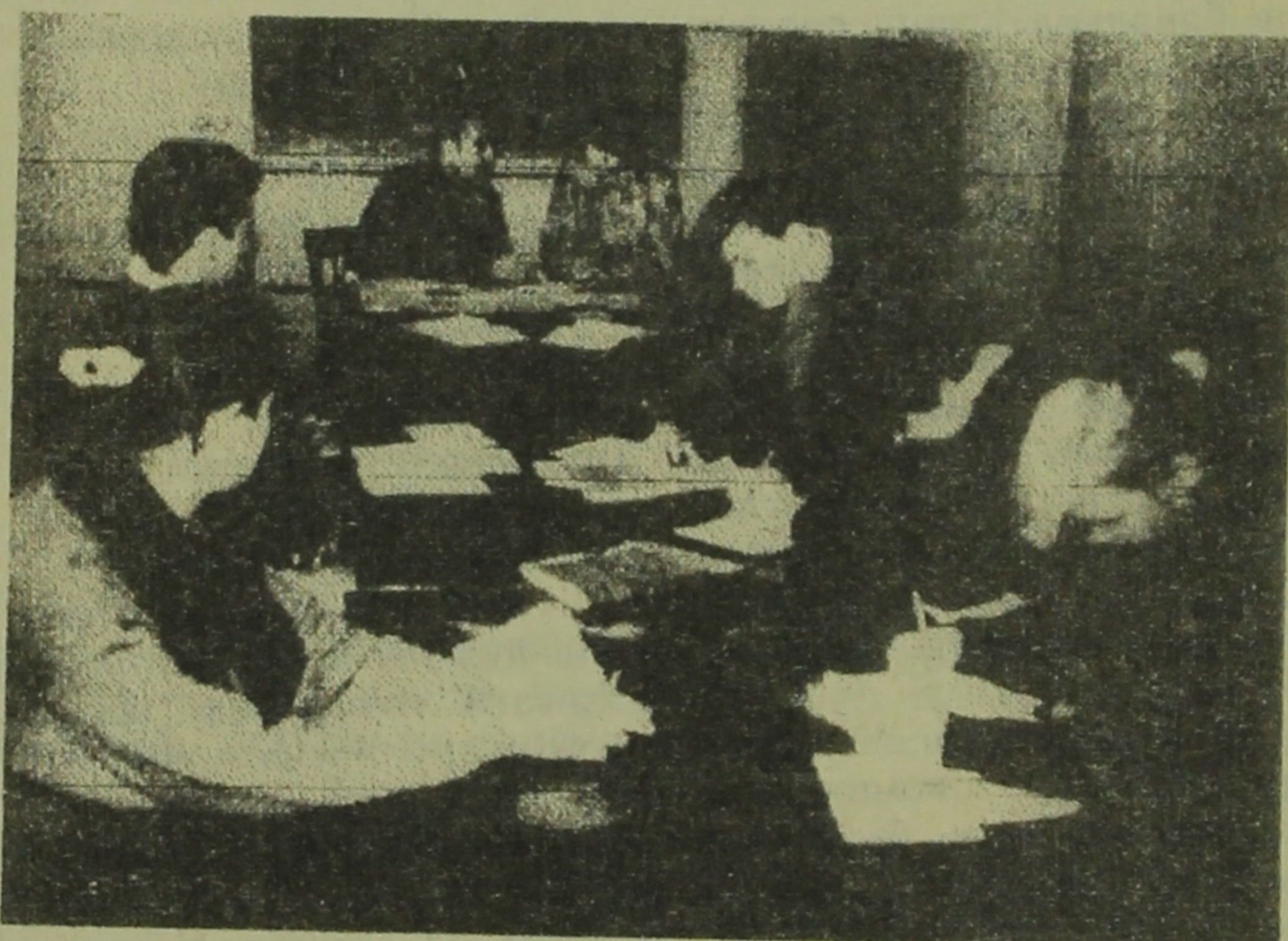
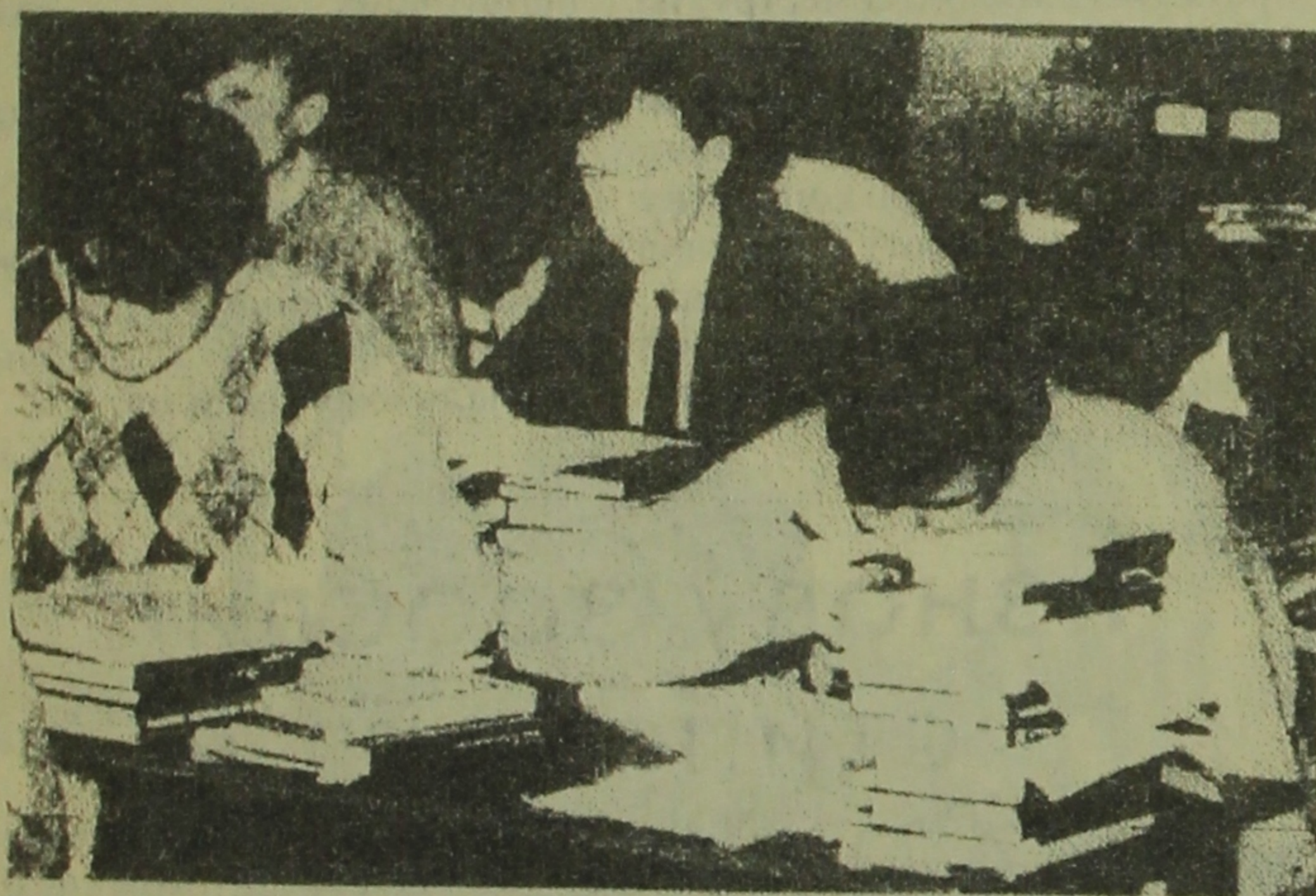
рівновага. Радше тут деканат і той незаперечний факт, що цьогорічний перший курс виявився за підсумками сесії значно сильнішим від минулорічного.

У економістів лідер відомий — теперішній четвертий курс. Його рисам "Резонанс" присвятив чимало хвалебних епітетів. Нікому не поступився він і на дистанції цієї зимової сесії: 51 відмінник, 37 — здали на "4" і "5", лише один студент — мабуть, для контрасту — склав виключно на "задовільно". Усього ж на факультеті складало іспити 574 чоловіки. Відмінники є і на інших курсах, хоча і не в такій кількості: I — 11, II — 12, III — 21. На "4" і "5" здали: I курс — 72, II — 67, III — 56, а лише на "3": I — 25, II — 3, на третьому курсі таких не виявилось.

Пропонують вони влаштувати екрани рейтингової успішності — як це було зроблено минулого року на кафедрі безпеки життєдіяльності. Не завадило б, за словами того ж заступника декана, і введення у практику чітко визначеного додаткового дня, в який студент міг би зустрітися з певним викладачем. Розклади таких днів можна було б здавати в деканат разом із графіком рейтингового контролю. Користь від цього важко переоцінити. Словом, думають на цьому факультеті над удосконаленням навчального процесу взагалі, і рейтингової системи зокрема. Чи не тому, попри всі інші причини, саме тут і відрахованих найменше?

Загальну таблицю підсумків зимової сесії плануємо надрукувати в наступному числі газети.

У КОЖНОЇ ГРАФИ — СВОЄ ОБЛИЧЧЯ

обов'язково лише чиясь провина, а от біда — завжди. Сумна ця статистика, на якому б факультеті не народилася: хімічного машинобудування — 15 відрахованих, автоматизації виробництва — 13, економічному — 5... На день виходу газети таких даних з інших факультетів ще не надходило. Будемо сподіватися на їхню мінімальність.

Друкувати ж таку статистику, на думку редакції, варто хоча б для того, аби нагадати зайвий раз тим, хто ледь перескочив сесійний бар'єр, що доля вмис не лише посміхатись. Наприклад, на АВ-факультеті таких приблизно 10 відсотків від загальної кількості студентського контингенту, тобто понад 70. Стільки ж і круглих відмінників. Така собі загальнофакультетська

Отож, загальні сесійні підсумки цілком втішні у економістів? "Так, — погоджується заступник декана А.Ф.Денисенко. — Але якими будуть вони, коли відбудеться випуск теперішніх четвертокурсників?" Що ж, цифри цифрами, а життя життям. Скажімо, абсолютна успішність 98,2 відсотка, а якісна 53,1 — це чудово лише доти, доки не розшифруємо цей загальний результат. Такий він завдяки третьому й четвертому курсам (67 і 93,5 відсотки), тоді як на першому й другому курсах ці ж показники — 31 і 50 відсотків відповідно.

Хвилює керівництво цього деканату і той факт, що студенти недостатньо широко інформовані про власні рейтингові результати. Гласності в цьому питанні явно замало.

Разом зі своїм незмінним товаришем — фотоапаратом, участь у сесії узяв і фотограф Олександр КОРОЛЬКОВ. Окрім усього іншого він побачив, як:

*студенти-випускники факультету автоматизації виробництва готуються до державного екзамену;

*доцент кафедри фізики

О.О.ЛИСЕНКО з'ясовує знання цього предмету студентами медфакультету;

*доцент кафедри загальної хімії

Л.С.МАНЖЕС бесідує зі студентом;

*старший викладач кафедри ТМБ О.Б.РУДЕНКО хоч щось хоче почути від студентки заочного факультету.

CONTRA SPEN SPERO

Півтора роки тому під рубрикою "Нова спеціальність" "Резонанс" друкував матеріал "Санітари планети", про фах 25.13 — "Охорона навколишнього середовища і раціональне використання природних ресурсів".

Як справи сьогодні?
Аби з'ясувати це, наш кореспондент бесідує з завідувачем секції, що займається цією спеціальністю, професором кафедри ХТПЕ Л.Д.ПЛЯЦУКОМ.

— Леоніде Дмитровичу, відомо, що пове завжди зустріча опір. Чи стосується ця банальна істина справи, якою займаєтесь Ви?

— Певною мірою. Це неминуче хоча б тому, що нове — в якій би галузі не з'являлося — має заряд невитраченої ще енергії, що в силу об'єктивних законів не може не тиснути на навколишнє. Звідси і його опір. Конкретизувати не буду, але момент такий і справді є. Краще — про досягнення. Вдалося нарешті закласти фундамент матеріально-технічної бази: придбали комплексну лабораторію, на базі якої думаємо створити аж три — біологічну, гідро- та біосфери. Закінчуємо монтаж обладнання, якого нам конче не достачає не лише для навчального процесу, а й для виконання науково-дослідних робіт. Остання важлива для нас і в плані суто фінансовому, що за теперішнього суцільного дефіциту коштів неможливо переоцінити. Скажімо, минулого року нам удалося заробити приблизно 1 мільярд карбованців, а нещодавно уклали угоду на 2 млрд.

— Що ж це за угода, якщо це секрет?

— З Охтирським нафто-газо-добувним управлінням (НГДУ). Суть її — дослідження ґрунтових вод при добуванні нафти. Зокрема, у 1994 році визначили середній вміст йоду, який виявився занадто малим, аби говорити про промислові розробки. Шкода, бо йод в Україні конче потрібен. А от стронцій і цезій, виявлені під час цих же досліджень, поки що попиту не мають, хоча ми могли б знайти технологію для їх промислового виробітку. І все ж, рівень роботи наших фахівців настільки задовольнив НГДУ, що

співробітництво продовжиться. Згідно нової угоди виконуватимемо вже цілий комплекс досліджень великого району — Хухрянського угіддя, що в басейні річки Ворскла. Братимуть у цьому участь і студенти. Готуємо таку експедицію.

— Виходить, Леоніде Дмитровичу, що отой опір, про який йшлося, не дуже і впливає на стан справ?

— Якби ж то. Говорити про це не дуже хочеться, бо треба називати конкретних носіїв цього опору. Я ж розумію, що роблять вони це не стільки за власним бажанням, скільки під тиском обставин. Наприклад, катастрофічно не вистачає нам хоча б мінімуму потрібної площі, бо співробітникам ніде не те що працювати, а навіть присісти. Та не дають нам приміщень не тому, що цього хтось не хоче, а тому, що існують певні об'єктивні обставини, що цьому заважають. Але ж нам від цієї об'єктивності не легше. На неї ж не поставиш стіл, як на підлогу. Можна й ще приклади навести, але навіть ні кімната, ні хоча б один комп'ютер, так потрібний для розробки дослідницьких програм, ні все інше. Сподіваюсь, що врешті-решт перемаже здоровий глузд, а не опір обставин, алже спеціальність наша — суто університетська. До того ж дуже потрібна сьогодні в Україні. Перспективна вона і в кадровому ракурсі: є вже свій докторант — В.Бобко, і свій аспірант — Т.Кузьміна.

— Що ж — найближчих Вам гараздів, не зважаючи на обставини.

— Дякую. Хочеться сподіватись, що так воно й буде.

Розмовляв
В.ЧУБУР.

Цими днями пройшла університетська нарада заступників деканів з виховної та оперативно-масової роботи, кураторів академічних груп першого курсу, співробітників відділу позанавчальної роботи, студентського та спортивного клубів, літературної вітальні, лабораторії соціологічних та психологічних досліджень, деяких інших вузівських служб.

забезпечення їх місцями в гуртожитках, про зимовий та літній відпочинок, інше. Наголошено на особливостях нинішнього семестру, найважливіших напрямках перебудови навчально-виховного процесу в університеті, комплексі заходів по відзначенню 50-річчя Перемоги в Великій Вітчизняній війні. Голова

Радилися вихователі

У своїй доповіді проректор з навчальної роботи М.І.Волков зупинився, зокрема, на стані виховної роботи в університеті, роботі заступників деканів та кураторів груп, яка велася протягом осіннього семестру, на завданнях виховних структур, що постають на весняний семестр 1994-1995 навчального року. Йшла мова про конкретну організаційну роботу кураторів у студентському середовищі, про надання молоді допомоги в навчальних, матеріальних, соціальних сферах, про

студентського клубу Г.М.Костіна та голова спортивного клубу М.І.П'ятаков довели до відома присутніх конкретні плани розроблених культурно-масових та спортивних заходів загальноуніверситетського рівня. Обговорено питання конкретної допомоги, яку можуть надати відповідні структури кураторам груп у їхній щоденній роботі зі студентами в поточному навчальному семестрі. Власн. інф.

І знову зросли стипендії

Постановою Кабінету Міністрів України №107 від 8 лютого 1995 року встановлені нові розміри стипендій студентам, учням та слухачам підготовчого відділення. Вводяться вони з 1 лютого 1995 року.

Як і раніше, розміри ці залежать від середнього балу успішності: від 3 балів до 3,99 — стипендія складатиме 520 тисяч карбованців на місяць; 4,00 — 4,24 — 630 тис. крб.; 4,25 — 4,49 — 720 тис. крб.; 4,50 — 4,74 — 800 тис. крб.; 4,75 — 4,99 — 860 тис. крб.; 5,00 — 910 тис. крб. Студенти, які навчаються за спеціальністю 0102 "Прикладна математика" одержуватимуть дещо більше: 3,00 — 3,99 — 624 000; 4,00 — 4,24 — 756 000; 4,25 — 4,49 — 864 000; 4,50 — 4,74 — 960 000; 4,75 — 4,99 — 1 032 000; 5,00 — 1 092 000.

Іменні стипендії підвищуються до 1 400 000 карбованців, а Ради університету — 1 200 000.

Слухачі підготовчих відділень отримуватимуть тепер 470 тис. крб. Студентам, які перебувають у академічних відпустках за медичними показниками незалежно від успішності виплачуватиметься 360 тисяч.

Студентам та слухачам ПВ, які мають право на відповідні пільги — згідно з додатком №2 до постанови Кабінету Міністрів України від 26 січня 1993 року №50 відповідні проценти надбавки до стипендій залишені без змін.

На підприємства, в організації та установи, які направили на навчання студентів до СумДУ з виплатою їм стипендій, направлені відповідні розрахунки.

М.І.ВОЛКОВ,
проректор з навчальної роботи.

ЗАНОТУЙТЕ

Буря для того, хто її не боїться, є явище привабливе.

Фрідріх Шиллер.

Немає більш дієвого засобу для викоренення будь-якого пороку, ніж свідоме переживання в уяві його наслідків

Народна мудрість.

Підчиніть собі ваші пристрасті, і їх сила стане вашою силою, їх велич — вашою красою.

Анатоль Франс.

Жодна людина ще не навчилася думати, читаючи в готовому вигляді записані думки іншої людини. Навчитися думати можна, лише роздумуючи самостійно.

Міхай Емінеску.

БУЛА ЗИМА, БУЛИ КАНІКУЛИ

ЗАКАРБОВАНО В ПАМ'ЯТІ

Під час зимових канікул тридцять наших студентів відпочивали на туристичній базі "Тиса", що знаходиться в мальовничому закарпатському містечку Рахів. Розташована база якраз у центрі цього дива природи.

Неможливо передати словами й маленької частки всього того, що криється за цим коротеньким повідомленням — стільки вражень, стільки прекрасних, різнобарвних емоцій відчуті, пережиті, закарбовано в пам'яті. Взяти хоча б незабутню зустріч з древніми Карпатами, на схилах яких під керівництвом досвідченого інструктора ми вчилися кататися на гірських лижах. А ще була автобусна екскурсія до географічного центру Європи і вздовж Державного кордону України — з відвідуванням прикордонних сіл та селищ, де навіть у зовнішніх прикметах відбивається шанування місцевими жителями прадідівських традицій.

Не можна переоцінити й те, що враження наші жодного разу не були потьмарені якимись організаційними непереливками. Все було чітко, вчасно, до ладу. За що від усіх нас — подяка керівникові групи А.Г.Клименку. Словом, відпочили — немов у казці побували. В казці з чудовим кінцем. Тож, думаю, всі набралися сил і потрібної енергії на цілий семестр.

Не можна не згадати добрим словом і студентську профспілку, і ректора І.О.Ковальова, адже СумДУ — єдиний в області вуз, де ще турбуються про організацію для студентів подібних заходів.

К. ЩЕРБИНА,
профорг факультету ХМ

НА СВІТЛИНАХ: на туристичній базі "Тиса".

Діалект романтиків

Відомо, що краще гір можуть бути лише гори. Отож ми, група студентів СумДУ, зібрали рюкзаки й вирушили. Два дні — залізницею, шість кілометрів — пішки на гору і... гірська база "Перелісок". Яке це щастя — знаходитися з Карпатами наодинці, з тою природою, що не прощає людських помилок. Саме тут можна пройти за короткий строк школу як стосунків між людьми, так і пізнання самого себе. Саме в горах починаєш розуміти не теоретично, а практично: яка це сила — колектив!

Жоден — з тридцяти двох — а саме стільки нас було — не помилився у своїх романтичних чеканнях. Все було: і

сонячні дні з сліпучими сніговими вершинами, і знаменита карпатська хуртовина, коли за кілька кроків нічого не видно, і всілякі пригоди, переказати які в коротенькій замітці — годі й братися. Хочеться лише подякувати всім, хто причетний до організації та фінансування таких подорожей. Нехай і в майбутньому романтики СумДУ не залишаться без своєї частки пригод та пов'язаних з ними вражень. Вірю, що так і буде. А тому — для тих, хто піде нашими слідами, декілька слів з місцевого діалекту: перфектно — прекрасно, кобіта — дівчина, бідуля — красива дівчина, борньовка — рюкзак, чачі — брюки, усь до — тут, усь цьо — це, віні пух — ведмідь, йо — багатозначний вигук, що передає почуття захоплення, подиву, обурення тощо.

В.БРУНЬОВ

ЗВІРІЄМО, БРАТЦІ, ЗВІРІЄМО!

Нещодавно довелося стати свідком події, вплив якої на мене не дозволяє мовчати.

Десь о пів на другу годину дня чекав на зупинці СКД транспорт, щоб добратися до університету. Зупинився 42-й маршрут "Суми — Токарі". Пасажири вийшли, зайшли. Автобус почав рухатись, та знову зупинився — до нього хутко й весело бігли, певно, знайомі водія, яких він побачив. І, якимось незграбно переступаючи через снігові кучугури, боячись впасти на слизоті, поспішала до автобусу й бабуся. Та хоч була вона до відкритих дверей ближче від усіх — опинилася останньою.

Водій, придавивши передніми дверцятами когось із молодих, почав рухатись, хоч салон був напівпорожній. На крик молодичі зупинився. Впустив її та ще двох, а літня жінка встигла стати в дверях

лише однією ногою та занести в салон невеличку сумку. Автобус рушив. Жінка крикнула. Не втримавшись, опинилася на дорозі, а зачеплена рука — в салоні. Врешті рука її звільнилася. Старенька, лежачи, зробила відчайдушне зусилля і викрутилася з-під наїжджаючого на неї автобусного колеса. Згаряча підхопилася на ноги і, примовляючи: "Там сумка моя, сумка... Поверніть мою сумку", — ступила кілька кроків за ним. Автобус поїхав, а старенька, підтримуючи скалічену руку, подибала до людей на зупинці.

Лише один з півсотні чекаючих, спитавши прізвище та вік потерпілої, кинувся до телефона-автомата. Решта залишились на своїх місцях: німі, мов риби. Телефон-автомат, як завжди, виявився без трубки. Та врешті-решт викликана "швидка" прибула хвилини через 15.

Водночас викликана міліція не з'явилась і через півгодини.

Повернувся до місця пригоди й водій, якого на маршруті хтось попередив про скоєне. По слідах крові знайшов постраждалу, яка подибала до помешкання сестри тут же, на СКД, 48. Повернув старенькій сумку. Ним виявився 21-річний Сергієнко, який не звик дивитись у люстро, а більше довіряв на слово своїм пасажиром.

Все, що сталося в лічені секунди біля автобуса, і байдужість людей, особливо молодих, до чужого нещастя, і чийсь зойк: "Мабуть, не виживе!", коли "швидка" забирала одну 73-літню жінку — навели на в'їдливу думку: "Звіріємо, братці, звіріємо!!!"

С.В.ПРЯДКО,
співробітник кафедри теоремеханіки.

Микола Гриценко

Цей теплий подих — вітер
із грудей.
Квітковий вітер,
королівське диво.
Я більше не стрічав його
ніде —
Цей теплий подих, гілочку
оливи...

Цей ніжний подив —
безконечна ніч.
Ця біла хустка, кинута на
зорі...
Цей ліс чудний, що мчавсь
урізнобіч,
Цей степ
сором'язливо-ніжно-голий.

І ця земля — тареля
молока,
І цей туман, що склеює
повіки,
І ця лякливо-трепетна рука,
З якої починаються всі
ріки...

Цей дивний доторк — це
єднання крил,
Пахучий на пелюсточки
киселик...

І ці вуста, що із останніх
сил
Злетіли в ніч, мов зляканий
метелик.

Два чорних лебеді — дві
лагідні змії
На дзеркалі осінньому
сплелися.
І кожен з них на іншого
дивився,
В нім очі й крила впізнавав
свої

А дзеркало сміялося із них,
І перехожі мудро так
сміялись,
У дзеркало довірливо
вдивлялись,
Розпізнавали там себе
самих...

А потім буря озером
пройшла!
І дзеркало напружено
розбилося.
І між осколків Пара
пропливла...
І між осколків люди
зблудились...

ДЕРЕВО І ФАНТАСТИКА

Таку ж назву, як і оця замітка, має виставка народної творчості, що з першого лютого відкрилась у літературній вітальні університетської бібліотеки. Дерево — взагалі особливий матеріал. Це визнають усі митці. Скажімо, живопис може когось не цікавити. Це — цілком закономірно. А от уявити людину, яку б могли залишити байдужими представлені тут художні вироби з дерева, нелегко. Бо кожен із нас хоч раз у житті чи то випилював лобзиком, чи то вистругував якісь палицю, чи то ще щось. Та й у дерев, як відомо, є своє життя, своя пам'ять, які хоч і різняться від людських, та все ж мають і чимало спільного.

Різб'ярі, чий вироби представлені тут — з різних кутків Сумщини: І.Дубина — з села Жуківка Буринського району, М.Мельник — із Охтирки, В.Сахнюк — із Конотопа, В.Киресв — зі Свіси Ямпільського району. Є і сумчани — В.Прокопенко, Г.Константинова, І.Боровик, інші. Різблені картини, горельєфи, барельєфи, скриньки, тарелі, композиції з персонажами казок, переказів, легенд, інші декоративні речі — все це виконано на найвищому рівні. Як з погляду форми, так і змісту. Останній — як правило — глибоко символічний. Хто побуває тут — не пожалкує...
Перевірте.

На фото: господиня літературної вітальні пані Алла Крекшина знайомить гостей з експонатами.

ЗНАТИ. ГОРДИТИСЯ. ПРИМНОЖУВАТИ

Обласне товариство "Просвіта" імені Т.Г.Шевченка оголосило 1995 рік роком видатних людей і подій Сумщини. Аби ширше дізнатися про це та донести до наших читачів, редакція звернулася з кількома запитаннями до члена правління товариства, кандидата філологічних наук Олексія Івановича ВЕРТІЯ.

— Як народилася ідея?

— Інтелектуальний потенціал області дуже великий — як у далекому минулому, так і в недавні часи, і сьогодні також. В усьому світі добре знані імена уродженців нашої області письменників Куліша, Олеса, Грабовського, фізика Йофе, композиторів Бортнянського та Березовського, художника Нарбута, артистів Шкурата Мокренка та Роговцевої. Останнім часом повернуто людям письменника Хвильового, економіста Терещенка, промисловців

Харитоненків. Разом з тим, залишаються або поза увагою, або мало зніними для широкої громадськості десятки талановитих, навіть геніальних земляків. Варто згадати леше кілька прізвищ, аби в'явити цю величну картину: Петро Григорович Редькін — колишній ректор Санк-Петербурзького університету, Степан Прокопович Тимошенко — фізик, Никанор Харитонович Онацький — педагог, мистецтвознавець, засновник Сумського художнього музею. На теренах нашого краю відбулося й чимало подій, які відіграли важливу роль в історії України. Добрий відсоток з них пов'язаний із колишньою гетьманською столицею Глуховом, містами Ромни та Путивль. Вагоме значення й так званої Конотопської битви, дій загонів під орудою козаків Худолія та Гаркуші, дії ковпаківців у тилу фашистів.

На жаль, на сьогоднішній день історичні події краю, його багатощі традиції відомі тільки фахівцям. Немає глибокого усвідомлення того, яку землю ми носимо на підшвах, відтак — немає почуття гордості, почуття відповідальності за рідний край. Дати імпульс до

усвідомлення цього — головне завдання, яке ми покладаємо на оглошений рік видатних людей і подій.

— Як ви це плануєте робити?

— Сформовано групу авторитетних науковців, у тому числі й із університету, письменників, краєзнавців, яка надає відповідні консультації у проведенні року видатних людей і подій Сумщини. Розроблено низку заходів, які включають публікацію статей у обласній і республіканській періодиці, підготовлено до видання збірник матеріалів про роменського кобзаря Євгена Адамцевича, уже проводяться зустрічі, вечори, читаються лекції в школах та інших навчальних закладах. Надається відповідна допомога районним, первинним осередкам "Просвіти". Розраховуємо на ініціативу на місцях.

— І якою вам бачиться ця ініціатива з боку нашого університету?

— Днями відзначено 190-річчя від дня заснування Харківського університету. Але далеко не кожен знає, що ідея його створення народилася на Сумщині і саме тут він тоді мав

відкритися. Ініціатором був просвітницький гурток Паліцина, так звана Попівська академія. На теренах нашої області народилися також люди, які в різні часи як ХІХ так і ХХ століть були ректорами Київського, Санкт-Петербурзького, Московського університетів. Саме на глибині цих традицій завдяки домаганням сумчан і, зокрема, керівництва фізико-технологічного інституту, уже в незалежній державі в Сумах народився університет. Це потрібно знати. А ще більше — пропагувати, виховуючи у студентів почуття гордості саме за свою батьківську землю. З гордості заврунеться обов'язок примножувати ці здобутки на виробництві, у царині науки тощо. Далеко не другорядну роль тут можуть відіграти курсові, дипломні проекти, що з часом можуть перерости й у дисертації. Чекаємо також допомоги від студентів, аспірантів, викладачів у проведенні цього року в області. Це може бути в формі виступів із лекціями, проведення вечорів тощо. Одним словом — було б бажання, а форму можна знайти завжди.